

Tartu Aiandus-ja Mesindusseltsi õppe-ja teabeõhtu.

14.03.2012a.

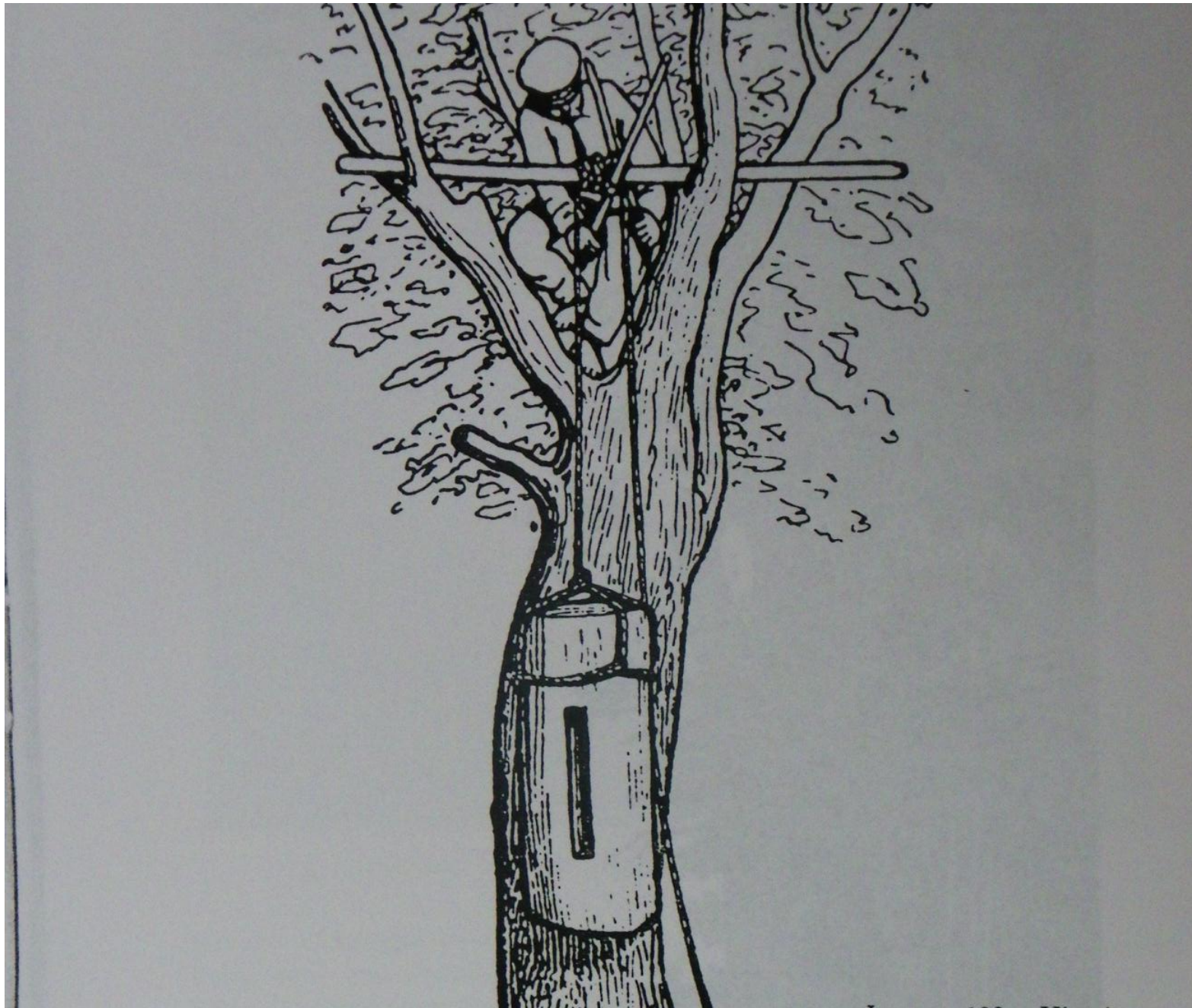
Mahemesindus

Taali Mesila
info@taalimesila.ee

MAHE-ÖKO

Põllumajandus-Mesindus

- **Mis see on?**
- **Kellele seda vaja on?**
- **Kes on tootjad, mis on motiivid?**
- **Miks makstakse tootjatele toetust?**
- **Mis see võib olla**
aga ei pea olema!

Sõnavara

- Intensiivpõllumajandus
- Kassiliiv
- Mahepõllumajandus
- Parim enne ...
- Biodünaamiline põllumajandus
- Pestitsiidid, mineraalväetised
- Lamavtaru
- **Slow Food**

Sõnavara

- Susla
- Kong
- Vinnal
- Kamal
- Hui
- Lass
- Lutt
- Eistuk
- Jook
- Sülemipүүdja
- Puur
- Mõõt, kamalutäis
- Kudumisriist
- Väike vaat
- Tahumiskirves
- Paat

Põllumaa pindala on piiratud, tuleb tõsta toodangut pindala ühiku kohta

- Kunstlik niisutamine
- Agrokeemia
- Sordiaretus
- Monokultuurid
- GMO-d
- **MESILASED**

Albert Einstein (1879-1955)

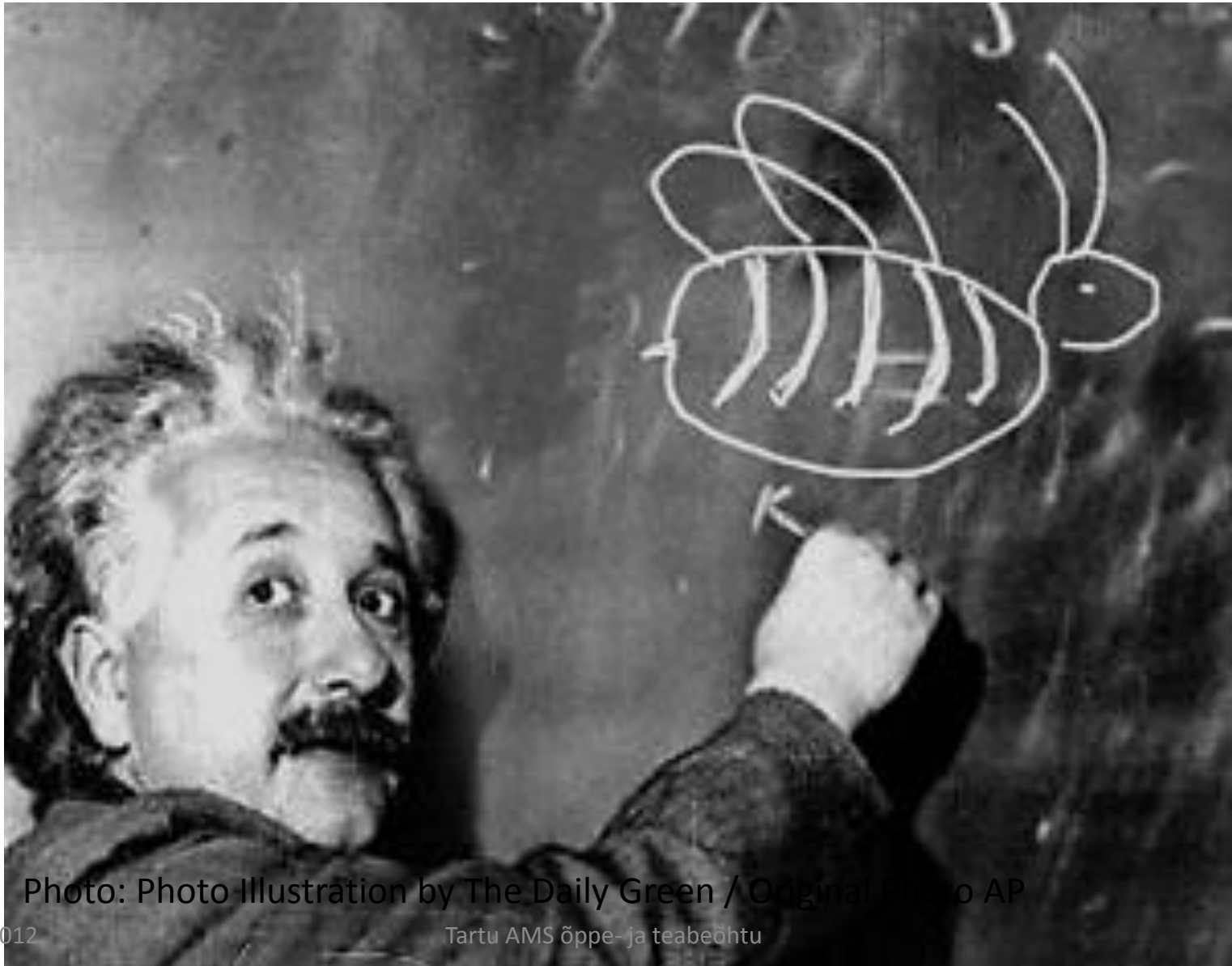
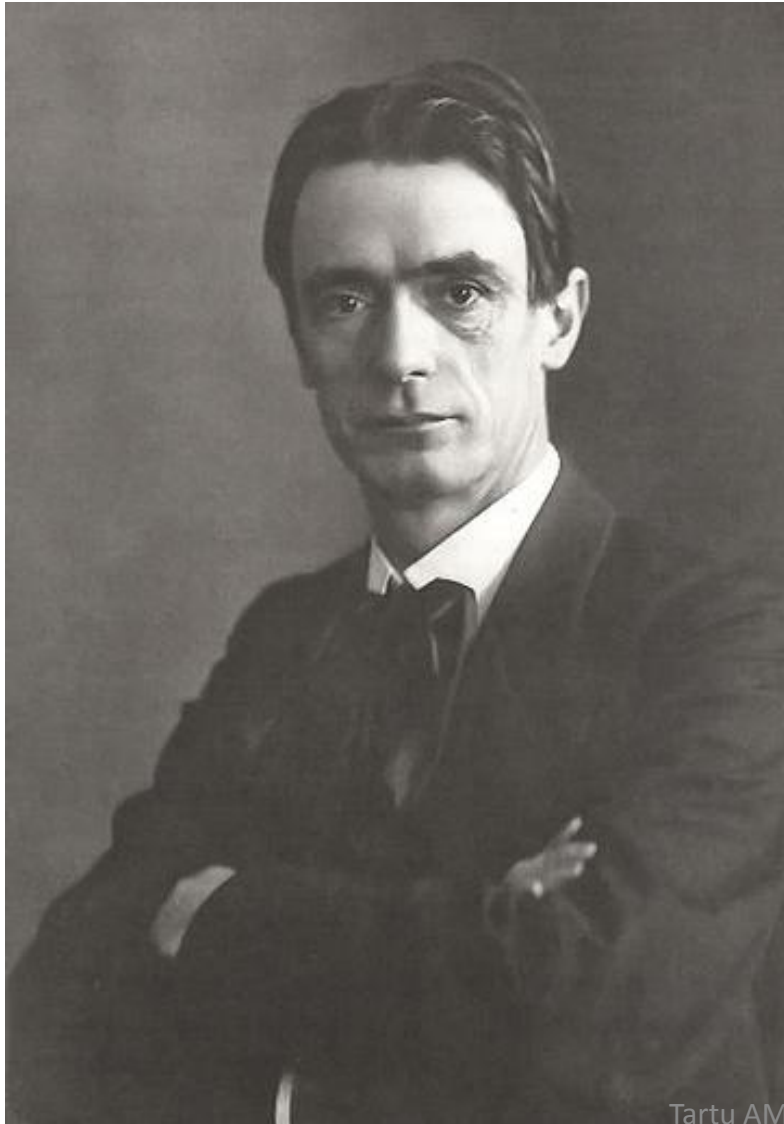

Photo: Photo Illustration by The Daily Green / Original Photo AP

Rudolf Steiner (1861-1925)

- **Biodünaamiline põllumajandus**
(kindel metoodika aastast 1924, mahepõllumajanduse maksimalistlik suund)
- Järgnes **67 aastat** kaootilist tegevust.
- **1991a.** EU ühtlustas seadusandluse, nõuded ja põhimõtted liikmesriikide jaoks.

Rahel Carson (1907-1964)

- „Hääletu kevad“ (1962)
- Pani aluse keskkonnakaitse poliitika tekkele.
- Uuris põhjalikult DDT-de ja pestitsiide mõju ökosüsteemidele.

NÕUKOGU MÄÄRUS(EU) nr. 834/2007

28 juuni 2007 (üldosa)

- Mahepõllumajanduslik tootmine on üleüldine põllumajandusettevõtete juhtimise ja toiduainete tootmise süsteem, mis ühendab omavahel parimad keskkonnasõbralikud tavad, kõrgetasemelise bioloogilise mitmekesisuse, loodusvarade säilitamise, kõrgete loomatervishoiu standardite kohaldamise ning tootmismeetodid, mis on kooskõlas teatavate tarbijate eelistustega, kes eelistavad tooteid, mille valmistamisel on kasutatud looduslikke aineid ja meetodeid. Seega on mahepõllumajanduslikul tootmisel kahe-kordne ühiskondlik roll-ühelt poolt pakub see eriomast turgu, mis vastab tarbijate vajadusele mahepõllumajanduslike toodete järele ja teiselt poolt pakub see üldisi hüvesid, toetades keskkonnakaitset, loomade heaolu ning maaelu arendamist.

Kokkuvõte

- Keskkonna kaitse
- Loodusavarade säästlik kasutamine
- Bioloogilise mitmekesisuse kaitse
- Loomade heaolu
- Väikeettevõtluse toetamine
- Mitmekordne kasu
- **Teatavad tarbijad (50 milj. EU-s)**

Tootjad

- Maailmavaade
- Toetused
- Vaba turunišš
- Muud põhjused
- **Kõik kokku**

Tarbijad

- Maailmavaade
- Lai silmaring
- Tervis
- Trend
- **Kõik kokku**

Jälgitavad sisendid

- Agrokeemia
- Kärjepõhjad
- Tarumaterjalid
- Põhimaanteed
- Haiguste ennetamine
- -----
- **Arvestuse pidamine, dokumenteerimine**
- **MULD-TAIM-MESILANE-MESI-TOIDULAUD**

Põllumajandusamet

Põllumajandusamet > Valdkonnad > Mahepõllumajandus > Nõuete selgitused tootjatele > Mesinduse e - Windows Internet Explorer

http://www.pma.agri.ee/index.php?id=104&sub=128&sub2=300&sub3=312

Google Search Share Check Translate AutoFill Sign In

Põllumajandusamet > Valdkonnad > Mahepõllu...

Google™ This page is in Estonian. Translate it using Google Toolbar. [Learn more](#) Not in Estonian? [Help us improve](#) Translate Turn off Estonian translation

EST ENG | SISUKORD

OTSI

Põllumajandusamet Uudised Asutuse dokumendid **Valdkonnad** Kontaktid Dokumendiregister Intranet Tööpakkumised Teabenõue

Valdkonnad

- < Maaparandus
- < Alandustooted
- < Seemned
- < **Mahepõllumajandus**
  - Avalikud teenused
  - Seadusandlus
  - Riiklik järelevalve
  - Riigilõiv
  - Mahepõllumajanduse register
  - Mahepõllumajanduslik tootmine
  - Mahepõllumajanduslikult toodetud seeme, seemnekartul ja taimne paljundusmaterjal
  - **Nõuete selgitused tootjatele**

Mahepõllumajandusliku mesinduse nõuded

Internet | Protected Mode: On 100%

18:49 12.03.2011

Arvestused, dokumenteerimine

- Mis on toodetud
- Mis on ostetud
- Mis on müüdnud
- Kasutatud sisetarbeks
- Tehtud toimingud
- Mis on järgi, laoseis
- Perede asukoht, korjema

Laoraamat(näidis)

	Dok.	Mesi		Õietolm		Vaha		Kärjepõhjad		Suhkur	
		IN	OUT	IN	OUT	IN	OUT	IN	OUT	IN	OUT
algseis		1500		50		50				0	
müük	1		1400								
vahasulatus	2					100					
kärjepõhjad	3						50	50			
vurritamine	4	4000									
suhkur	5									1000	
söötmine	6										950
Käive		4000	1400	0	0	100	50	50	0	1000	950
Laojäägid		4100		50		100		50		50	

Korjema 3km raadiuses

(EÜ) 889/2008 Artikkel 13 lõige 1; Artikkel 78

0-1,5km

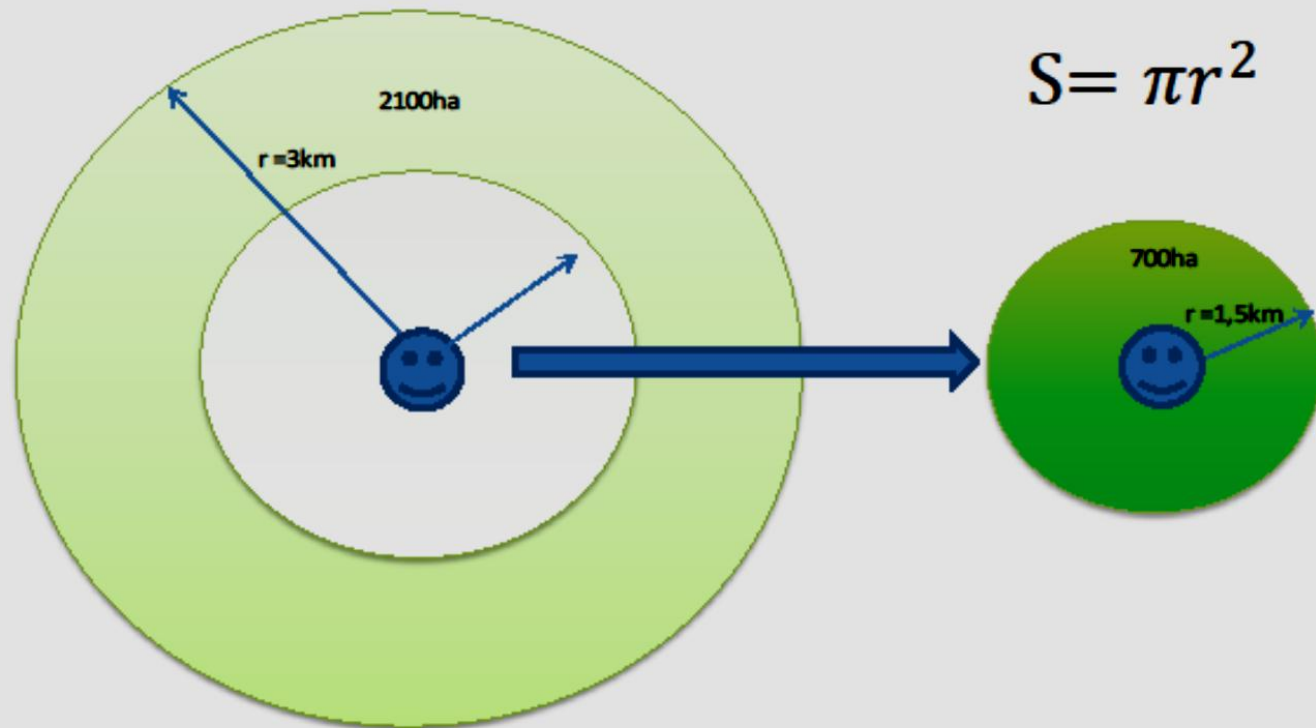
- Tavapõllumaa
- Põhimaantee
- Jäätmekäitlus
- Tööstuspiirkond

1,5-3km

- Igat üksikobjekti hinnatakse eraldi.

**Nõuded ei kehti kui pered on puhkeolekus
või piirkonnas kus ei toimu õitsemist**

Korjemaad

METSAMAA:

Keskmine meetoodang 5kg/ha-lt.

1,5km raadiusega korjemaalt kuni 3,5 tonni mett.

Korjetaimed must-valgelt

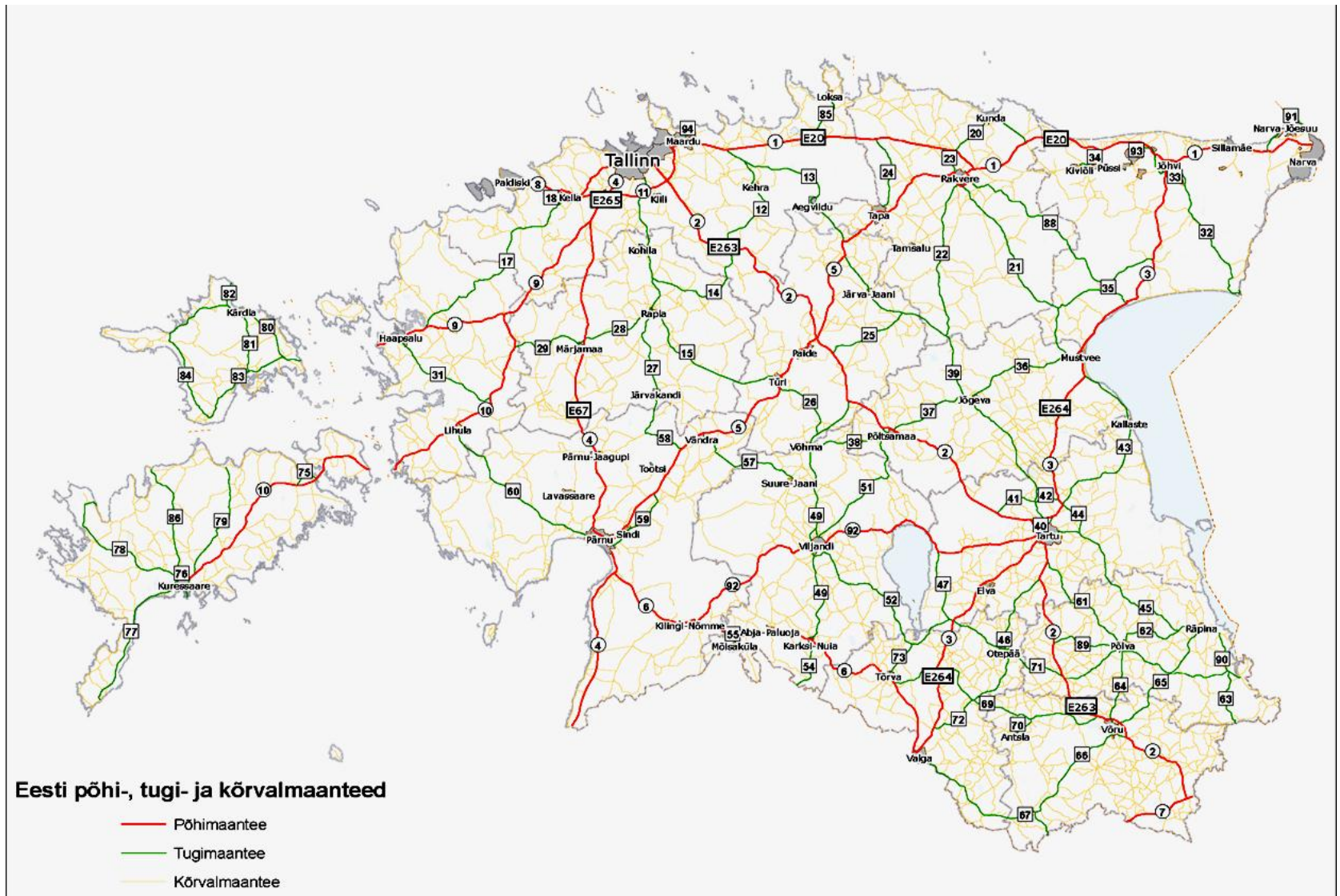
Kultuur kg/ha

• Galeega	200
• Mesikas	200
• Põldohakas	140
• Roosa ristik	125
• Põldsinep	80
• Raps	50
• Võilill	50
• Lutsern	30

Looduslikud kg/ha

• Põdrakanep	350
• Metsharakputk	250
• Kanarbik	200
• Paakspuu	150
• Vaarikas	100
• Mustikas	50
• Pihlakas	40
• Pohl	30

Maanteeamet

Ühes ettevõttes mahe- ja tavapered

(EÜ) 889/2008 Artikkel 41

Mahepered

- Täidetakse kõiki nõudeid.
- Saab toetust.

Mittemahe pered

- Täidetakse kõiki nõudeid välja arvatud korjema.
- Lisatulu teenitakse tolmendamisega.

Toodangut ei tohi müüa mahedana

10% emadest võib sisse osta.

(EÜ) 889/2008 Artikkel 9 lõige 5

- Võimaldada mesilastel valida ja kasvatada.
- Teeme ise valiku ja laseme mesilastel kasvatada.
- Ennustamatu tulemus.
- Ennustatav tulemus. (peaaegu)

Mesilasperede söötmine

(EÜ) 889/2008 Artikkel 19 lõiked 2 ja 3 Artikkel 47 d

2.0EUR/kg

Haiguste ennetamine

(EÜ) 889/2008 Artikkel 25 lõiked 1-3, II lisa

- Sipelghape
- Oblikhape
- Piimhape
- Äädikhape
- Mentool
- Tümmool
- Kamper
- Eukalüptool

Lesehaudme väljalõikamine

Desinfitseerimine: lahtine tuli, aur

Nõue ja alus

9. Veterinaarravi mesinduses

(EÜ) 889/2008 Artikkel 25 lõiked 5-7

Nõuete-kohasus

Vajadusel on lubatud keemiliselt sünteesitud allopaatiliste ravimite kasutamine. Ravitavad mesilaspered tuleb paigutada eraldatud mesilatesse ning **kogu mesilasvaha** asendada mahepõllumajanduslikust mesindusest pärineva vahaga. **Ravi järel kehtestatakse kõnealuste mesilasperede suhtes uus aastane üleminekuageg.**

Kontrollitav objekt

Kontrollitakse, millist ravimit on mesilasperede haigestumise korral kasutatud ning kas tehtud ravikuur on kantud veterinaarravi andmetesse.

Selgitus

Üleminekuajal olevate mesilasperede mesi tuleb hoida eraldi ja selle kohta tuleb pidada eraldi arvestust.

Tarude materjal ja märgistamine

(EÜ)889/2008 Artikkel 13, lõige3, Artikkel78 lõige 4

Aasta 1977

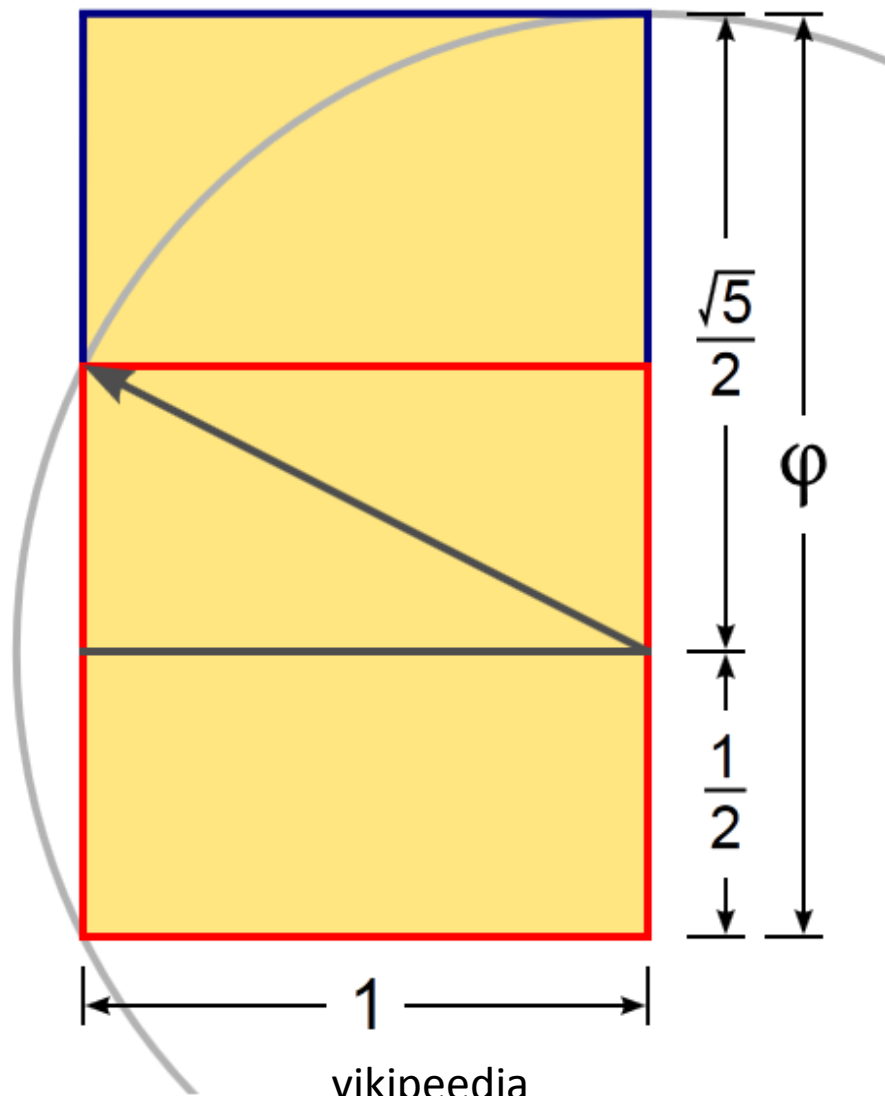

Tartu taru
+
lamavtaru
soojustatud
magasinid.

Aasta 2011

Kuldlõige, jumalikud proportsioonid

$$\frac{a+b}{a} = \frac{a}{b} = \varphi.$$

$$\varphi = \frac{1}{2} + \frac{\sqrt{5}}{2} \approx 1,6180339887\dots$$

Eesti raam 250X400

Mesilasvaha

(EÜ) 889/2008 Artikkel 13 lõige 5, Artikkel 44

- Võib kasutada ainult mahepõllumajanduslikult toodetud vaha.
- Ülemineku perioodil võib kasutada kaanetisvaha, juhul kui mahepõllumajanduslikku vaha ei ole saada.
- Vaha päritolu kontrollitakse saatedokumentide põhjal.

Mahepõllumajandusele viitav märgistamine

(EU)834/2007 Artiklid 23-26;(EU)889/2008 Artikkel 62(EU) 271/2010

- Mahepõllumajandusele viitavalt saab märgistada **üleminekuaja läbinud** mesilastelt pärit toodangut.
- Vt. lähemalt „Mahepõllumajandusliku loomakasvatuse eeskirjad.“

- Nõue ja alus
- Nõuete kohasus
- **9.1 Mahepõllumajandusele viitav märgistamine**
(EÜ)834/2007 Artiklid 23-26;889/2008Artikkel 62;271/2010; MkoM §2 lõige 1;MeM
- Loomakasvatussaadused,mida märgistatakse viitega mahepõllumajandusele,peavad olema pärit [üleminekuaja läbinud](#) loomadelt.Märgistada võib sõnaga „ökoloogiline“,“mahe“ või nende tuletiste või deminutiividega nagu „mahe-“ ja „öko-“ kas eraldi või kombineerituna.
- Müügi pakendis toodete märgistus peab sisaldama:
  - [Euroopa Liidu logo](#),
  - [EL-i logoga samal vaateväljal PMA koodnumbrit EE-ÖKO-01](#)
  - [koodnumbri juures päritolutähist „EL-i põllumajandus“](#).Et tegu on Eestis kasvatatud saadustega võib kasutada ka tähist „[Eesti põllumajandus](#)“
- [Lisaks võib märgistada Eesti riikliku mahepõllumajandusele viitava märgiga \(ökomärgiga\)](#)
- Kui toodang müüakse viitega mahepõllumajandusele siis tuleb saateleht/arvetel kasutada [viidet](#) mahepõllumajandusele,nendel dokumentidel ei kasutata logo ega järelevalve asutuse koodnumbrit.
- Vt.lisaks ka Mahepõllumajandusliku taimekasvatuse eeskirjad.
- Kontrollitakse [arvestuse](#) pidamist:kas on turustatud märgistatud loomakasvatussaadusi,kellele on müüdud ,kuidas on toimunud pakendamine ja märgistamine.
- Kontrollitakse saatedokumente ja pakendite märgistust.
- Kontrollitav objekt

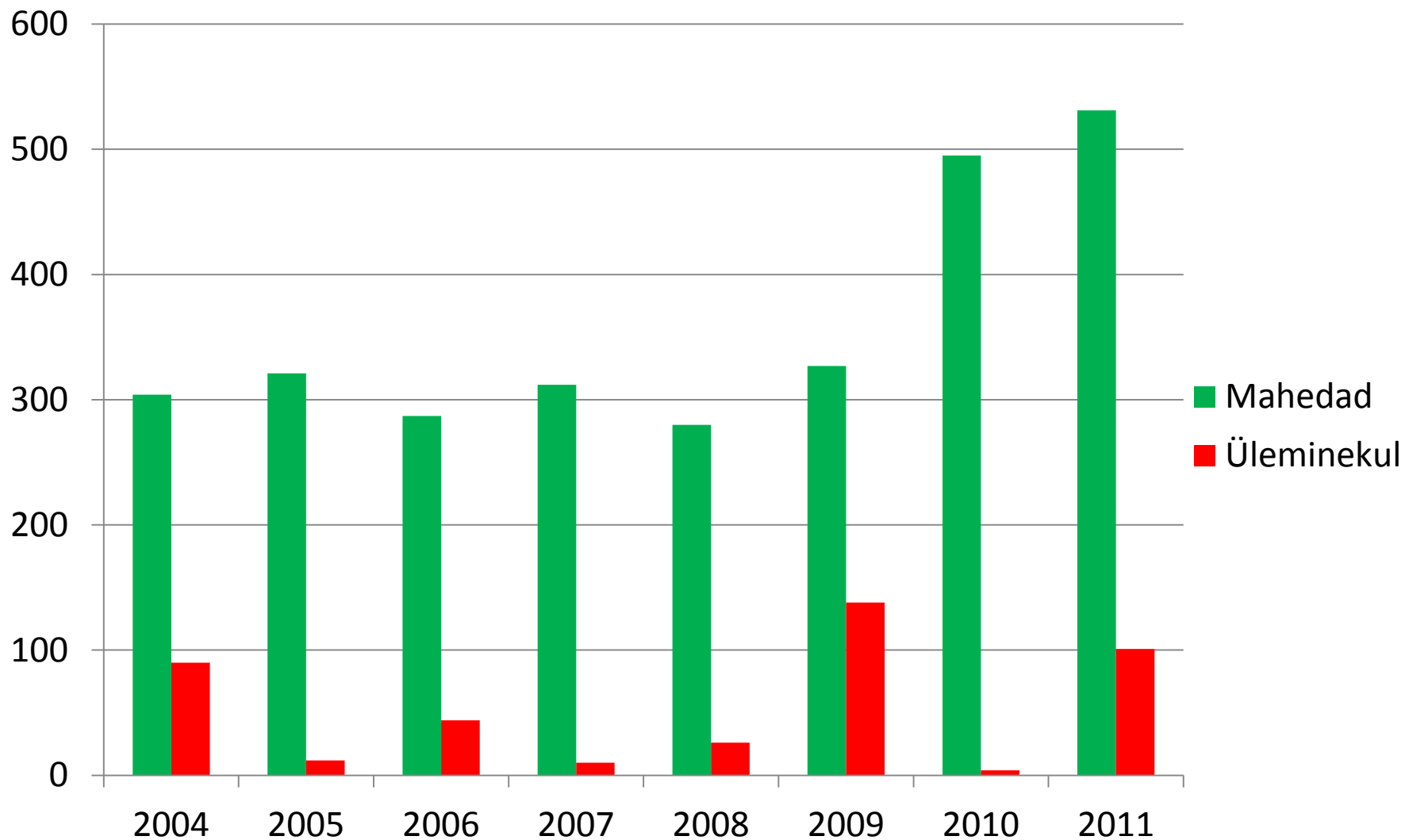
EU-s kehtiv ökomärk

Eesti rahvuslik ökomärk

Mahemesindus Eestis, pered!

Mahepõllumajandus maailmas

2009a. andmetel

- Mahepõllumaad maailmas 37 milj.ha
- Tootjaid 1,8 miljonit
- Euroopas 9,3 milj. ha (25%)
- Mahetoidu käive EU-s 18,5 miljardit EUR-i
- Saksamaal 5,8 miljardit EUR
- 90% mahetoidust tarbitakse Põhja-Ameerikas ja Euroopas

Mahemesindus

Poolt

- Toetused 32EUR/pere kohta
- Õigus kasutada ökomärki, lihtsam turustada
- Arenev nõudlus mahetoodangu järele

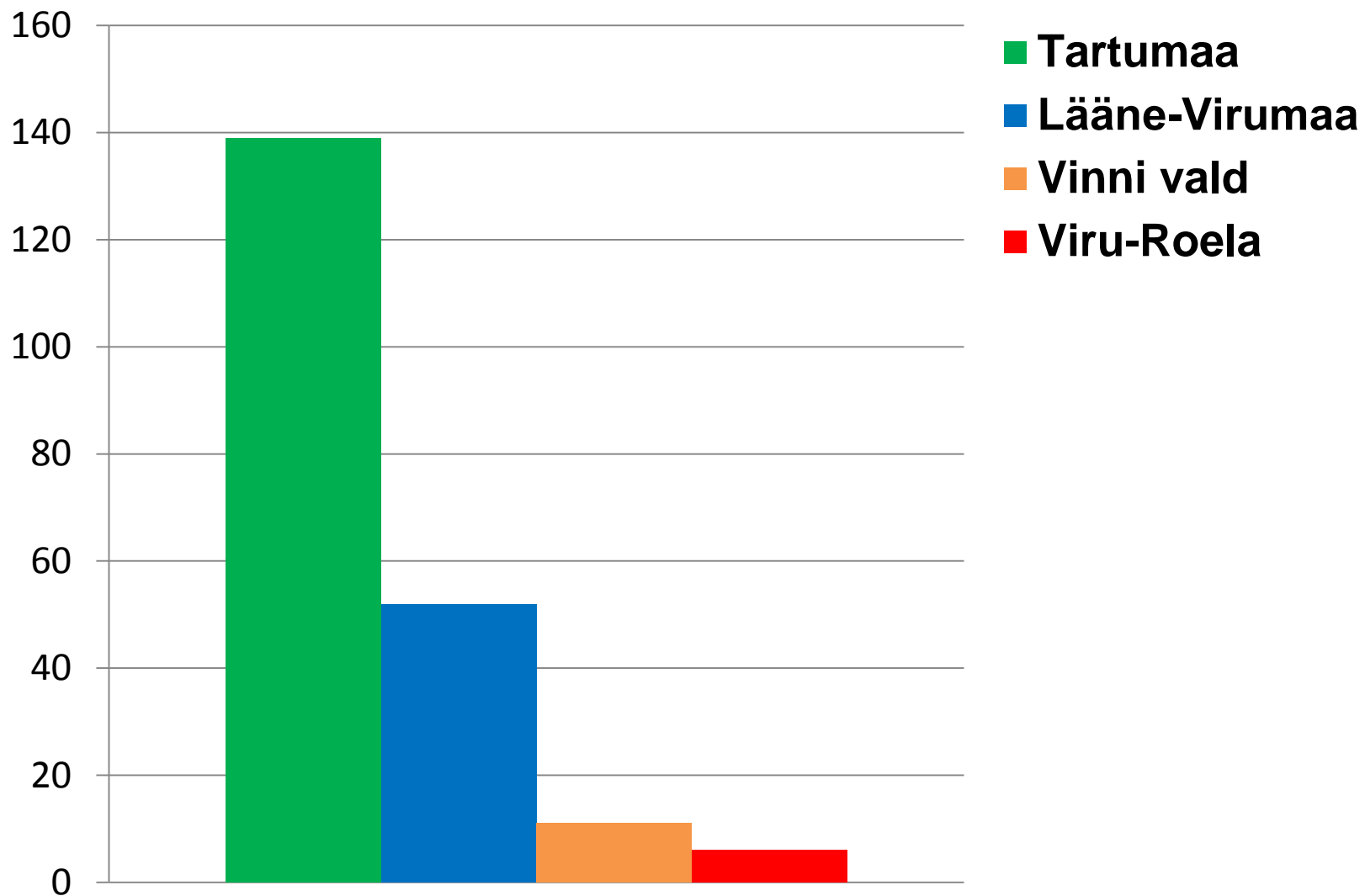
Vastu

- Range piirang korjemaale
- Väiksem toodang
- Järelevalve, PMA, VTA, PR-IA, pidev valmisolek inspektori külastuseks
- Aruandlus
- Täpsem laoarvestus

Riigilõivuseadus

- **2. jaotis Mahepõllumajanduse seaduse alusel tehtavad toimingud**
- **§ 237. Mahepõllumajanduse seaduse alusel toimingute tegemine**
- (1) Ettevõtte või selle osa tunnustamise eest ning tunnustamisele järgnevast aastast alates igal aastal korralise järelevalvetoimingu eest tasutakse riigilõivu lähtuvalt kontrollitava maa suuruselt:
  - 1) kuni 1,5 hektari suuruse maa puhul 19,17 eurot;
  - 2) üle 1,5 hektari kuni 10 hektari suuruse maa puhul 34,51 eurot;
  - 3) üle 10 hektari suuruse maa puhul 34,51 eurot ja lisaks 0,31 eurot iga hektari kohta, mis ületab 10 hektarit, kuid kokku mitte üle 511,29 euro.
- (2) Mahepõllumajanduslikku toodet ettevalmistav või üksnes turustav isik tasub ettevõtte või selle osa tunnustamise eest ning tunnustamisele järgnevast aastast alates igal aastal korralise järelevalvetoimingu eest riigilõivu 31,95 eurot.
- (3) Mahepõllumajanduslikku toodet importiv isik tasub ettevõtte andmete mahepõllumajanduse registrisse kandmise eest ning registrisse kandmisele järgnevast aastast alates igal aastal ettevõttes või selle osas tehtud korralise järelevalvetoimingu eest riigilõivu 63,91 eurot.
- (4) Riigilõiv tasutakse ettevõtte tunnustamise taotluse esitamise kuupäevaks ja igal mahepõllumajandusega tegelemise jätkamise aastal järelevalveasutusele mahepõllumajandusliku tegevusega jätkamiseks esitatava teabe esitamise tähtpäevaks

Mahetootjad

256 644 094

teenus maksumusega 45 kr/konteiner.
ei aegu! Tel. 8250 26761, 8255 36188

iveo auto teenus. Kanalisatsiooni-
ühjendamine. Karja 28, tel. 45302 või
552 Aare

used MB Sprinter kaubikuga (3 t, 13,4
äljaspool vabariiki. Tel. 250 20653

aus (8 inimest või 1 tonn). Tel. 250

ood Ford Transitiga. Hind kokkuleppel.
45076

te vedu (9, 13, 35 ja 55 kohta). Tel. 251

vedu: Midi (kj. 1 tonn), MB 1013
i) furgoon. Hind kokkuleppel. Info 8250

Kamazi ja MAZi mootorite ning
stide remonti. Info kl 9-15 40691, 250

monditöökoda teeb värvimist, keevitus-
pa- ja plekitööd, summutite remonti ja
Garantii 2 aastat. Tel. 251 911728, 251

mmutite remont, müük ja paigaldus. Tel.
15, 256 627554

raatori hooldus, remont ja keevitustööd.
68955

langetus, väljavedu. Samas ostan metsa-
i, kasvavat metsa, metsamaad. Tel. 251

FIE teeb
SAN.TEHNILISI TÖID
mööblid, boilerid, kanalisatsioon,
esk- ja põrandaküte). Garantii.
Tel. 82683, ö. 27535

soodsalt ehitus- ja siseviimistlustööd
el transport. Tel. 20529, 20627

ehitusmeest teevad korterite ja majade
ning ehitavad ümber vannitubasid. Tel.
049 või 52116

i- ja tapetseerimistööd. Kuulutus ei
el. 45898 Marek

ehitus-remondi ja viimistlustööd (sh.
ja parketi paigaldus jm). Tel. 51127

Erakuulutusi võetakse vastu E-R 9-17 ja L 9-14 Kuulutaja toimetuses Rakveres Vilde 6a

RISTSÕNA

Eelmise nädala ristsõna õige lahendus oli "Vabariigi valvekoer".
1kg kohvi võitis Ellen Matla Haljalast.
Võitjal palume tulla Kuulutaja toimetusse (kaasa võtta pass)

Mahemärgi taotlemine

2000 aasta riikliku mahemärgi kasutusloa taotlemiseks ja
mahepõllumajandusele üleminekuperioodiks saab esitada

avalduse kuni **31. märtsini 2000**
EESTI BIODÜNAAMIKA ÜHINGUS

J. V. Jannseni 4, 51005 Tartu
Tel: (27) 422 051, faks: (27) 422 746

E-post: eva@ceet.ee

Kõigil huvitatutel palume eelnevalt registreeruda **15. märtsi 2000**, et saaksime saata mahepõllumajanduslikule toidule kehtestatud standardid, mahemärgi kasutusloa väljaandmise korralduse ja avalduse vormi.

Head koostööd mesilastega!

Küsimused?

- OÜ Taali Mesila
- info@taalimesila.ee
- Telefon 50 987 34